

Prima instanță: Judecătoria Buiucani mun. Chișinău (jud. S. Gîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Pruteanu, Iu. Cimpoi, A. Minciuna)

DECIZIE

08 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecătorii:

Svetlana Novac

Tatiana Vieru

Valentina Clevadî

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Cahniuc Roman împotriva deciziei din 26 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cahniuc Roman împotriva Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor și Ministerului de Interne privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat ca urmare a acțiunilor ilegale a organelor de poliție,

c o n s t a t ă :

La data de 29 ianuarie 2014 reclamantul Cahniuc Roman s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor și Ministerului de Interne al RM privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat ca urmare a actelor ilegale a organelor de poliție.

În motivarea acțiunii s-a invocat că la data de 25.09.2011 deplasându-se la volanul automobilului de model BMW cu nr. de înmatriculare K XI 330 pe str. Traian, mun. Chișinău, a fost oprit de automobilul politiei rutiere pe motiv că a încălcat prevederile p.122 alin. (6), lit. e) RCR. Ca urmare i-a fost întocmit procesul-verbal în baza art. 240 alin. (3) Cod contravențional, adică pentru exploatarea vehiculelor cu suprafețe de geam ale portierelor din față umbrite care diminuează câmpul vizual al conducătorului. În baza procesului-verbal cu privire la contravenție din 25.09.2011 a fost emisă decizia, prin care a fost recunoscut vinovat și sancționat cu amendă în mărime de 3 u.c.

Susține că de către inspectorul de poliție din cadrul SPR CGP fără vre-un temei legal i-au fost ridicate plăcuțele de înmatriculare a automobilului sub pretextul că acestea v-or fi întoarse doar după ce v-a dezlipi pelicula de tonare a suprafeței geamului de la portierele din față a automobilului, ce constituie gradul permis de tonare cu un procent de umbrire de până la 30 %.

Nefiind de acord cu actele și acțiunile agentului constatatator din cadrul SPR CGP

reclamantul le-a contestat în instanța de judecată. Prin hotărârea din 08.02.2012 a judecătoreiei Centru mun. Chișinău nr. 4-1084/11, care ulterior a devenit definitivă și irevocabilă, contestația depusă a fost admisă și s-a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia SPR CGP din 25.09.2011 cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale în baza art. 240 alin. (3) Cod Contravențional, cu dispunerea încetării procesului contravențional, din motivul lipsei faptului contravenției.

Consideră că actele și acțiunile colaboratorilor de poliție din cadrul SPR CGP, exprimate prin faptul ridicării neîntemeiate a plăcuțelor de înmatriculare a automobilului, lipsindu-l de posibilitatea reală de a se deplasa liber cu automobilul în lipsa numerelor de înmatriculare și impunerea să dezlipească pelicula de tonare a suprafeței de geam de la portierele din față a automobilului, sunt ilegale și astfel, fiindu-i cauzat un prejudiciu material în valoare de 500 lei, ce constituie cheltuieli suportate la data de 11.04.2011 pentru lucrările de instalare a peliculei de tonare cu un procent de umbrire permis de până la 30%, executate de compania SRL „Stroma”.

Mai menționează că la data de 01.12.2012, deplasându-se la volanul automobilului de model „BMW” cu nr. de înmatriculare K XI 330, pe bd. Dacia intersecție cu str. Valea Crucii, mun. Chișinău a fost stopat de inspectorul de poliție din cadrul SPR CGP pe motivul încălcării prevederilor p.122 alin. (6) lit. e) RCR, ca urmare fiindu-i întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție și emisă decizia prin care a fost sancționat cu amendă în mărime de 3 u.c.

Afirmă că la indicațiile ilegale a inspectorului de poliție din cadrul SPR al Comisariatului General de Poliție, sub pretextul că îi v-a reîntoarce pașaportul tehnic și permisul de conducere, a dezlipit pelicula de tonare de pe geam de la portierele din față a automobilului. Însă, nefiind de acord cu acțiunile agentului constator din cadrul SPR al Comisariatului General de Poliție le-a contestat în instanța de judecată.

Prin hotărârea judecătoreiei Centru mun. Chișinău nr. 5-2221/12 din martie 2013 care, ulterior devenită definitivă și irevocabilă, contestația depusă a fost admisă și s-a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia SPR al CGP din 01.12.2012, prin care a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 240 alin. (3) Cod contravențional, cu dispunerea încetării procesului contravențional, din motivul lipsei faptului contravenției.

Consideră că prin actele și acțiunile ilegale ale colaboratorilor de poliție din cadrul SPR al CGP exprimate prin faptul impunerii dezlipirii peliculei de tonare a suprafeței de geam de la portierele din față a automobilului, i-a fost cauzat un prejudiciu material în valoare de 450 lei, ce constituie cheltuieli suportate la data de 13.04.2012 pentru lucrările de instalare a peliculei de tonare cu un procent de umbrire de până la 20 % executate de compania SRL „Stroma”.

Declară reclamantul că la data de 13.04.2013 repetat a fost stopat de către colaboratorul Inspectoratului Național de Patrulare a Inspectoratului General de Poliție al MAI, ca urmare fiind întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în baza art. 240 alin. (3) Cod contravențional, pe motiv că la data indicată supra, pe str. Grădina Botanică intersecție cu str. Muncești, mun. Chișinău, automobilul de model „BMW” cu nr. de înmatriculare K XI 330 avea suprafețele de geam a portierelor din față umbrite, fiind sancționat cu amenda în mărime de 3 u.c. Inspectorul Național de Patrulare a Inspectoratului General de Poliție al MAI fără vre-un temei legal i-a ridicat plăcuțele de înmatriculare a automobilului, sub pretextul că acestea vor fi

întoarce după ce va dezlipi pelicula de tonare a suprafeței de geam de la portierele din față a automobilului. Considerând ilegale actele emise de colaboratorii organului de poliție le-a contestat în instanța de judecată.

Prin hotărârea din 25.06.2014 a judecătoriei Centru mun. Chișinău nr. 5-923/2013, menținută prin decizia din 30.09.2013 a Curții de Apel Chișinău nr. 4r-1690 a fost admisă integral contestația depusă.

Consideră că actele și acțiunile ilegale ale colaboratorilor de poliție din cadrul Inspectoratului Național de Patrulare a Inspectoratului General de Poliție al MAI exprimate prin faptul ridicării neîntemeiate a plăcuțelor de înmatriculare a automobilului, lipsindu-l de posibilitatea reală de a se deplasa liber cu automobilul în lipsa numerelor de înmatriculare și impunerea să dezlipească pelicula de tonare a suprafeței de geam de la portierele din față a automobilului, i-a fost cauzat un prejudiciu material în mărime de 400 lei, ce constituie cheltuieli suportate la data de 09.04.2013 pentru lucrările de instalare a peliculei de tonare cu un procent de umbrire permis de până la 20 %, executate de compania SRL „Stroma”.

Astfel, reclamantul declară că valoarea totală a prejudiciului material cauzat ca urmare a acțiunilor ilegale a organelor de poliție, constatate de instanțele judecătorești ca nelegitime și anulate ulterior în baza hotărârilor judecătorești irevocabile, constituie suma de 1350 lei, iar prejudiciul moral este estimat de către reclamant la suma de 10000 lei, fapt rezultat din suferințe psihice și retrăirile sufletești suportate de către acesta.

Prin nota extrajudiciară din 22.11.2013, remisă în adresa pârîților, reclamantul a solicitat repararea benevolă a prejudiciului material și moral cauzat ca urmare a actelor și a acțiunilor ilegale a organelor de poliție, însă pînă în prezent careva reacții din partea pârîților nu au fost întreprinse, fapt ce l-a determinat pe reclamant să înainteze în instanța de judecată prezenta acțiune.

Reclamantul relevă și faptul că în scopul apărării drepturilor și intereselor sale legale în instanța de judecată, a încheiat un contract de asistență juridică, în rezultat suportînd cheltuieli în mărime de 2500 lei, pe care le solicită de a fi încasate de la pârîți.

Prin hotărârea din 10 septembrie 2014 a judecătoriei Buiucani mun. Chișinău a fost respinsă acțiunea înaintată de către Cahniuc Roman ca neîntemeiată.

Prin decizia din 26 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Cahniuc Roman și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 22 ianuarie 2015 Cahniuc Roman a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că atît prima instanță, cît și instanța de apel au emis hotărîri ilegale și neîntemeiate, deoarece în cadrul examinării cauzei instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a pricinii, a aplicat și interpretat eronat normele de drept material și procedural, fapt ce a dus la pronunțarea unei decizii ilegale, pasibilă de a fi casată.

Susține că instanța de apel a judecat pricina superficial, fără a da o lămurire completă asupra probelor anexate la materialele pricinii.

Menționează că instanța de apel verificînd legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe a interpretat eronat legea materială care reglementează repararea

prejudiciului cauzat prin actele și acțiunile ilegale de către persoanele cu funcție de răspundere din cadrul autorității publice aplicabilă speței în cauză, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată pricinii date.

Instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 53 alin. (1) Constituția RM; art. 14 Cod civil; art. 383 alin.(3) și art. 384 alin.(2) lit. u) Cod contravențional, dar și-a întemeiat decizia doar pe prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Prin urmare, instanța de apel era obligată să examineze pricina sub toate aspectele, multespectual și obiectiv, să aplice toate normele materiale aplicabile speței în cauză, dar nu în mod iluzoriu să se limiteze în privința aplicabilității Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prin prisma art. 130 CPC.

Afirmă că contrar prevederilor și dispozițiilor conținute în art. 373 alin. (5) CPC, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra problemelor prezentate de către apelant în cadrul examinării pricinii, fapt ce denotă că instanța nu a constatat neajunsurile din hotărârea primei instanțe și nu s-a expus asupra corectitudinii soluției date de prima instanță.

Declară că constatările instanței de apel nu conțin o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluțiilor la care s-a ajuns, fiind comise și alte încălcări care au dus la soluționarea greșită a pricinii.

Relatează recurentul că instanțele ierarhic inferioare și-au utilizat în mod arbitrar și extrem de selectat unul din principiile fundamentale procedurale, formulate în art. 130 alin.(3) CPC. De altfel, toate înscrisurile, prezentate în proces, au fost doar anexate la dosar, însă nerecunoscute ca fiind probe și respinse de ambele instanțe, considerându-le neconcludente de către ambele instanțe fără careva motive clare și întemeiate.

Consideră că tragerea ilegală a acestuia la răspundere contravențională i-a adus atingere dreptului prevăzut la art. 53 din Constituția RM, iar suferințele psihice provocate urmau a fi compensate prin acordarea unor despăgubiri.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Cahniuc Roman întemeiat și care urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1), lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 373 alin. (5) CPC, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, concluzia instanței de judecată este prematură deoarece a fost emisă cu încălcarea normelor de drept care ar putea duce la soluționarea eronată a pricinii.

Potrivit art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii

atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanțele judecătorești în motivarea hotărârilor pronunțate s-au limitat la aplicarea doar a unei norme materiale, fără a se expune și asupra unor alte temeuri de drept invocate de reclamant.

Astfel, din materialele cauzei s-a constatat că la data de 25.09.2011, de către inspectorul din cadrul SPR CGP mun. Chișinău, Cuiban Alexandru, în privința lui Cahniuc Roman a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în temeiul art. 122 alin. (6) pct. e) RCR și art. 240 alin. (3) al Codului contravențional, care a stat la baza emiterii deciziei de sancționare sub formă de amendă în mărime de 3.u.c. Ulterior, prin hotărârea din 08 februarie 2012 a judecătoriei Grigoriopol nr. 4-1084-11 s-a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia SPR CGP mun. Chișinău din 25.09.2011 cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale lui Cahniuc Roman în baza art. 240 alin. (3) Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional. (f.d. 16-17)

S-a mai stabilit că la data de 01.12.2012 de către agentul constatatator al SPR CGP mun. Chișinău, Colesnic Vladimir, în privința lui Cahniuc Roman a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție, precum că ultimul conducea mijlocul de transport la care geamurile din față laterale sunt umbrite, adică a comis contravenția prevăzută de art. 240 alin.(3) Cod contravențional, fiindu-i stabilită o amendă în sumă de 60 lei. (f.d. 18). Prin hotărârea judecătoriei Centru mun. Chișinău nr. 5-2221/12 din martie 2013, s-a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia emisă de agentul constatatator din cadrul SPR al Comisariatului General de Poliție din 01.12.2012, conform căreia Cahniuc Roman a fost învinuit și recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 240 alin. (3) Cod contravențional, cu dispunerea încetării procedurii administrative în învinuirea lui Cahniuc Roman de comiterea contravenției prevăzute de art. 240 alin. (3) Cod contravențional (f.d. 20-21).

La fel, s-a mai constatat că la data de 13.04.2013 de către comandantul de grupă al BNP nr. 2 a INP, Băț Ghenadie, a fost întocmit în privința lui Cahniuc Roman procesul-verbal cu privire la contravenție administrativă în baza art. 240 alin. (3) Cod contravențional, fiindu-i stabilită amendă în mărime de 60 lei (f.d. 23). Ulterior, prin hotărârea din 25.06.2013 a judecătoriei Centru mun. Chișinău nr. 5-923/13 s-a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia agentului constatatator din 13.04.2013 cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale în privința lui Cahniuc Roman, în baza art. 240 alin. (3) Cod contravențional (f.d. 12-13).

La caz, instanța de recurs menționează că Cahniuc Roman în repetate rânduri a fost învinuit și sancționat de comiterea contravențiilor prevăzute de art. 240 alin. (3) Cod contravențional. Prin hotărârile instanțelor de judecată au fost anulate procesele-verbale cu privire la contravenție și deciziile privind aplicarea sancțiunii contravenționale în privința lui Cahniuc Roman în baza art. 240 alin. (3) Cod

contravențional, cu încetarea proceselor contravenționale din motivul lipsei faptei contravenționale.

Astfel, în cazul în care Cahniuc Roman a fost recunoscut nevinovat în comiterea contravenției imputate, fiind încetat procesul contravențional din motivul lipsei faptei contravenționale în privința recurentului, acesta din urmă a înaintat în instanța de judecată o cerere privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat ca urmare a actelor ilegale a organelor de poliție.

Fiind investită cu judecarea pricinii, judecătoria Buiucani mun. Chișinău la 10 septembrie 2014 a pronunțat hotărârea de respingere a acțiunii înaintate, soluție menținută și de către Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 26 noiembrie 2014.

Colegiul judiciar al Curții Supreme de Justiție menționează că instanțele ierarhic inferioare judecând cauza dată, s-au limitat doar la aplicarea prevederilor Legii nr. 1545-XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și la art. art. 1405, 1422-1423 Cod civil.

Din cererea de chemare în judecată rezultă că Cahniuc Roman a invocat și alte norme de drept material și anume prevederile Codului contravențional (art. art. 383 alin. (3), 384).

Din conținutul hotărârii primei instanțe, precum și din conținutul deciziei recurate rezultă cert că instanțele inferioare nu s-au expus asupra normei materiale - cod contravențional invocate de recurent.

Astfel, Colegiul judiciar al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel examinând legalitatea hotărârii primei instanțe, urma să se expună și asupra prevederile art. art. 383 alin. (3), 384 din Codului contravențional, la care a făcut trimitere Cahniuc Roman.

Mai mult decât atât, instanța examinând pricina era obligată de a da apreciere tuturor cerințelor invocate și care au importanță pentru soluționarea pricinii.

Prin urmare, Colegiul constată că soluția instanței de apel nu conține o verificare a legalității hotărârii instanței de fond și mai mult o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii.

În același timp, instanța de recurs menționează că, instanța de apel la reexaminarea pricinii trebuie să trateze separat fiecare temei invocat în cererea de chemare în judecată.

Dat fiind faptul că, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, iar lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, cauza urmează a fi rejudecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, să verifice circumstanțele pricinii, probele administrate și reexaminând pricina să emită o hotărâre legală și întemeiată cu respectarea drepturilor procedurale ale părților.

Astfel, reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor invocărilor normelor materiale ale recurentului importante pentru soluționarea pricinii întru aplicarea corectă a normei de drept ce guvernează rezolvarea prezentului litigiu și deoarece eroarea judiciară în

cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarant de Cahniuc Roman.

Se casează decizia din 26 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cahniuc Roman împotriva Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor și Ministerului de Interne privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat ca urmare a acțiunilor ilegale a organelor de poliție, cu restituirea pricinii spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Svetlana Novac

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală